

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 19 listopada 2007 r.

**Sz. P.
Przewodniczący
II Komisji Techniczno-Gospodarczej
Nadleśnictwa Polanów**
oraz
**Pan Nadleśniczy
Nadleśnictwa Polanów**

W związku z II KTG nadleśnictwa Polanów przedkładamy następujące wnioski do Programu Ochrony Przyrody i planu urządzenia lasu Nadleśnictwa:

1. Podtrzymujemy nasze wnioski złożone na I KTG (pismo z 20 maja 2006).
2. Wnosimy o uwzględnienie faktu zgłoszenia do Komisji Europejskiej (wg stanu na dzień dzisiejszy) specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 :
 - a) PLH320003 „Dolina Grabowej”
 - b) PLH320022 „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli”;
 - c) PLH320040 „Jezioro Bobięcińskie”.
3. Uprzejmie przypominamy, że projekt planu urządzenia lasu musi być poddany ocenie wpływu planu na obszary Natura 2000. Obowiązek ten wynika z art. 6(3) Dyrektywy 92/43/EWG UE, a także z art. 40 ustawy Prawo Ochrony Środowiska.
4. Wnoskujemy o pełne wykorzystanie w planie urządzenia lasu wniosków wynikających z:
 - przeprowadzonej w 2007 r. inwentaryzacji przyrodniczej, jakkolwiek jej wyniki muszą być jeszcze zweryfikowane i uzupełnione;
 - inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w LKP Lasy Warcinsko-Polanowskie.
5. Uważamy za konieczne wprowadzenie do opisów taksacyjnych poszczególnych pododdziałów informacji o ich objęciu formami ochrony przyrody, w tym ustanowionymi obszarami Natura 2000.
6. Wnosimy o wprowadzenie do opisów taksacyjnych poszczególnych wydziałów informacji o zidentyfikowaniu w wydzieleniach występowania poszczególnych typów

siedlisk przyrodniczych oraz gatunków Natura 2000 (tj. o wprowadzenie do opisu taksacyjnego wyników powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w nadleśnictwie w 2007 r.). Informacja ta jest ważna dla ochrony tych siedlisk i gatunków, w związku z czym powinna być łatwo dostępna dla użytkowników planu urządzania.

7. Podtrzymujemy stanowczy wniosek o ujęcie jako projektowane rezerwy przyrody i nie planowanie działań gospodarczo-leśnych w następujących obiektach:
 - a) doliny Grabowej powyżej Polanowa (wraz ze zboczami doliny, łągami i źródłiskami) – przez powiększenie istniejącego rezerwatu o zbocza doliny, a także przez włączenie doliny Pustynki (dopływ Grabowej);
 - b) buczyn ze źródłiskami na zboczach na pd. od Kępin (proponowany rezerwat Kępiny) – w tym niewielkich stanowisk buczyny storczykowej, które stanowią one unikat w skali całego Pomorza (jedno z dwóch znanych stanowisk).
8. Podtrzymujemy wniosek o ujęcie w POP proponowanych rezerwatów przyrody: Wielen II, Dolina Wielenki, Dolina Pustynki, Jez. Bagienne, Jez. Brzozowe. Do czasu rozstrzygnięcia o ostatecznej formie ochrony tych obiektów i granicach form ochrony przyrody wnosimy o nie planowanie użytkowania rębego drzewostanów w granicach tych projektowanych rezerwatów (przy możliwości planowania zabiegów pielęgnacyjnych).
9. Podtrzymujemy wniosek o opisanie w POP proponowanej koncepcji Polanowskiego Parku Krajobrazowego (lub Bobolicko-Polanowskiego Parku Krajobrazowego), a także proponowanych Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych, wraz ze specyfikacją ich szczególnych walorów. Prosimy o zapewnienie ochrony tych walorów krajobrazowych w gospodarce leśnej (np. unikanie planowania cięć rębni I oraz IIa w miejscach eksponowanych krajobrazowo).
10. Wnioskujemy o dostosowanie planów gospodarki leśnej, w tym w szczególności docelowych składów drzewostanów, typów rębni oraz planu użytkowania rębego, do wymogów ekologicznych poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych gatunków Natura 2000. Jako załącznik przekazujemy nasze ogólne postulaty dotyczące planowania gospodarki leśnej na obszarach Natura 2000 oraz gospodarki leśnej w chroniących siedliskach i siedliskach chronionych gatunków (zinwentaryzowanych w 2007 r.). Szczegółowe postulaty dla nadleśnictwa Polanów przedstawiamy w kolejnych punktach.
11. Wnioskujemy o wyłączenie z użytkowania i zabiegów gospodarczych wydzieleń zidentyfikowanych jako siedlisko przyrodnicze 91D0 (bory i brzeziny bagienne), a także ewentualnych innych wydzieleń na siedliskach Bb, BMb, LMb.
12. Wnosimy o nie planowanie użytkowania na Ol rębnią I, a najlepiej o całkowite wyłączenie siedlisk Ol z użytkowania rębego. Za zupełnie niedopuszczalne uważalibyśmy stosowanie rębni I na Ol w granicach obszarów Natura 2000 (za zwłaszcza siedliska przyrodniczego 91E0).
13. Wnosimy o dopuszczenie i zaplanowanie dodatkowych docelowych typów drzewostanu
 - Bk (bez So) dla siedliska przyrodniczego 9110 i 9130, także na LMśw;
 - GB-Db oraz GB-Bk dla siedliska przyrodniczego 9160;
 - Dbb oraz Bk-Dbb (bez So) dla siedliska przyrodniczego 9190

14. Wnosimy o przyjęcie i wdrożenie w planie urządzenia lasu następujących zasad gospodarowania w siedlisku przyrodniczym 9110 i 9130 (żyzne i kwaśne buczyny):

- Najcenniejsze i najlepiej zachowane przykłady siedliska przyrodniczego wyłączyć z użytkowania i chronić jako „powierzchnie referencyjne”, ew. objąć ochroną rezerwatową.
- Pozostałe mogą być zagospodarowane jak dotychczas, rębnią częściową, ale ze wzmożoną troską o zachowanie i odtworzenie zasobów rozkładającego się drewna oraz o zachowanie nienaruszonych fragmentów starych drzewostanów. W każdym cięciu rębnym pozostawiać konsekwentnie na przyszłe pokolenie 5% drzewostanu lecz nie mniej niż 0,5 ha w postaci zwartej fragmentu. Pozostawiać drzewa zamierające i martwe, tak by osiągnąć zasoby rozkładającego się drewna w wysokości co najmniej 10% dojrzałego drzewostanu.
- Planując cięcia rębne, dbać by w ich wyniku nie pogorszyła się „struktura stanu ochrony” buczyn w skali nadleśnictwa ani nie zmniejszył się udział drzewostanów ponad 100-letnich.
- Dopuszczać na LMśw docelowy skład gatunkowy drzewostanów w postaci czysto Bk, co najwyżej z domieszką Dbb i stosować go konsekwentnie do kwaśnych buczyn. Nie wprowadzać w odnowieniach sosny. Nie wprowadzać dęba na gniazdach.
- W przypadku płątów zniekształconych z I piętrzem sosnowym, przebudowywać w kierunku unaturalnienia cięciami trzebieżowymi lub RbIIa wyprowadzając II piętro (nie stosować natomiast cięcia zupełnego w rębni IIIa).
- Nie wprowadzać daglezi, dębu czerwonego, modrzewia, świerka i innych gatunków geograficznie obcych.
- Stopniowo eliminować „zniekształcenia” ,np. usuwać sosnę i gatunki geograficznie obce w cięciach trzebieżowych

15. Wnosimy o i wdrożenie w planie urządzenia lasu następujących zasad gospodarowania w siedlisku przyrodniczym 9190 (kwaśne dąbrowy):

- Najcenniejsze i najlepiej zachowane przykłady siedliska przyrodniczego wyłączyć z użytkowania i chronić jako „powierzchnie referencyjne”, ew. objąć ochroną rezerwatową.
- Pozostałe mogą być zagospodarowane różnymi rodzajami rębni, ale z założeniem hodowli drzewostanu dębowego oraz o zachowanie i odtworzenie zasobów rozkładającego się drewna oraz zachowanie nienaruszonych fragmentów starych drzewostanów. W każdym cięciu rębnym pozostawiać konsekwentnie na przyszłe pokolenie 10% drzewostanu lecz nie mniej niż 0,5 ha w postaci zwartej fragmentu. Pozostawiać drzewa zamierające i martwe, tak by osiągnąć zasoby rozkładającego się drewna w wysokości co najmniej 5% dojrzałego drzewostanu.
- Dopuszczać typ gospodarczy drzewostanu czysto Dbb oraz Bk-Dbb i konsekwentnie stosować go do kwaśnych buczyn. Hodować drzewostany dębowe co najwyżej z domieszką sosny.
- W przypadku płątów zniekształconych z I piętrzem sosnowym, przebudowywać w kierunku unaturalnienia cięciami trzebieżowymi lub Rb IIa, wyprowadzając II piętro (nie stosować natomiast cięcia zupełnego w rębni IIIa).
- Nie wprowadzać dębu czerwonego, modrzewia, daglezi, świerka i innych gatunków geograficznie obcych.
- Stopniowo eliminować „zniekształcenia” ,np. usuwać sosnę i gatunki geograficznie obce w cięciach trzebieżowych.

16. Wnosimy o i wdrożenie w planie urządzenia lasu następujących zasad gospodarowania w siedlisku przyrodniczym 91E0 (łęgi jesionowo-olszowe):
- Najcenniejsze i najlepiej zachowane przykłady siedliska przyrodniczego wyłączyć z użytkowania i chronić jako „powierzchnie referencyjne”, ew. objąć ochroną rezerwatową.
 - Wykluczyć użytkowanie rębnią zupełną (I).
 - Pozostałe płaty mogą być zagospodarowane rębniami złożonymi, ale ze wzmożoną troską o zachowanie i odtworzenie zasobów rozkładającego się drewna oraz o zachowanie nienaruszonych fragmentów starych drzewostanów. W każdym cięciu rębnym pozostawiać konsekwentnie na przyszłe pokolenie 5% drzewostanu lecz nie mniej niż 0,5 ha w postaci zwartej fragmentu. Pozostawiać drzewa zamierające i martwe, tak by osiągnąć zasoby rozkładającego się drewna w wysokości co najmniej 10% dojrzałego drzewostanu.
 - Planując cięcia rębne, dbać by w ich wyniku nie pogorszyła się „struktura stanu ochrony” łęgów w skali nadleśnictwa ani nie zmniejszył się udział drzewostanów ponad 100-letnich.
 - Jeżeli w drzewostanie występuje jesion, wiąz, dąb, zachować udział tych gatunków także w odnowieniach.
 - Eliminować gatunki obcego pochodzenia (np. topola kanadyjska; dotyczy także warstwy krzewów).
 - Tolerować lokalne zabagnianie się z naturalnych przyczyn, tolerować działalność bobrów.
 - W przypadku łęgów źródliskowych, koniecznie wyłączyć je z użytkowania, a także w sąsiadujących drzewostanach nie wykonywać cięć zupełnych na odległość 2 wysokości drzewostanu od skraju łęgu źródliskowego.
17. Dla drzewostanów zidentyfikowanych jako siedlisko przyrodnicze 9160 wnosimy, by zależnie od rozpowszechnienia / rzadkości tego siedliska przyrodniczego na terenie nadleśnictwa bądź wyłączyć je z użytkowania jako unikat, bądź przyjąć zasady jak dla buczyn. Za konieczne uważamy wyłączenie z użytkowania płatów grądów na stromych zboczach i płatów przylegających do cieków, strumieni i źródeł.
18. Wnosimy o przyjęcie zasady nie wprowadzania do lasu żadnych gatunków obcych geograficznie, w tym wprowadzania Dg w buczynach. Dopuszczamy wyjątek dla Św (będącego tu poza naturalnym zasięgiem geograficznym).
19. Wnosimy o przyjęcie zasady nie planowania w obszarach Natura 2000 cięć rębnią I, II, ani IIIa w obrębie:
- a) Stoków o nachyleniu > 20%
 - b) Pasa 40 m szerokości wokół brzegów jezior i cieków, naturalnych śródleśnych stałych i okresowych zbiorników wodnych, bagien i torfowisk oraz źródeł
20. Wnosimy o trwałe wyznaczenie w skali nadleśnictwa drzewostanów szczególnie ważnych dla ochrony organizmów związanych z rozkładającym się drewnem (ostoi ksylobiontów – na wzór dobrych rozwiązań wprowadzonych na terenie RDLP w Pile oraz RDLP w Zielonej Górze) oraz o zapisanie w planie, by doprowadzić do nagromadzenia się w nich zasobów rozkładającego się drewna w ilości umożliwiającej wykształcenie się naturalnych zespołów ksylobiontów (20-40 m³/ha). W tym celu konieczne jest bardzo konsekwentne nie usuwanie zasobów rozkładającego się drewna (leżanina, złomy, wykroty, liściasty posusz stojący). Do ostoi ksylobiontów mogą być w pierwszym rzędzie zaliczone m. in. drzewostany wyłączone z użytkowania (patrzy wyżej), drzewostany w których dotychczas stwierdzono występowanie cennych gatunków ksylobiontów, a także drzewostany w

strefach ochronnych ptaków. W drugim rzędzie mogą być tu zaliczone drzewostany reprezentujące siedliska przyrodnicze Natura 2000.

21. Wnosimy o zaplanowanie, w konsultacji ze specjalistami, wszelkich potrzebnych działań ochronnych dla zachowania występujących na terenie nadleśnictwa populacji obuwika.
22. Wnosimy o zaplanowanie, w konsultacji ze specjalistami, wszelkich potrzebnych działań ochronnych dla zachowania i odtworzenia występujących na terenie nadleśnictwa zasobów torfowisk alkalicznych (mechowisk; siedlisko przyrodnicze 7230). Porównanie wyników tegorocznej inwentaryzacji przyrodniczej z wiedzą sprzed zaledwie kilku lat wskazuje, że mechowiska na terenie Lasów Państwowych w nadleśnictwie Polanów, z wyjątkiem może Torfowiska Wietrzno, nie są właściwie chronione – degradują się i giną
23. Wnosimy o wykonanie symulacji wpływu planu na strukturę wiekową drzewostanów. Plan nie powinien spowodować ubytku drzewostanów starszych niż 100 lat. Wnosimy o dostosowanie planów użytkowania rębego do tego warunku. Dla obszarów Natura 2000, symulacja taka powinna być elementem oceny oddziaływania planu na obszar Natura 2000.

Załącznik – ogólne postulaty dotyczące planowania gospodarki leśnej na obszarach Natura 2000 oraz gospodarki leśnej w chronionych siedliskach przyrodniczych i w siedliskach chronionych gatunków (w tym zainwentaryzowanych w ramach inwentaryzacji 2007)

oddzielny plik